

Οι απαντήσεις των μαθητών/μαθητριών του 65^{ου} ΓΕΛ Αθηνών
(Επιμέλεια-σύνθεση: Σταυροπούλου Χ.)

Α. η εξέγερση των φοιτητών στο Πολυτεχνείο (1973)

Με αφορμή την σημερινή επέτειο 50 χρόνων από τον Νοέμβρη του 1973 οι μαθητές των τάξεων Α4, Β2 και Γ2 του σχολείου μας μοιραζόμαστε μαζί σας τις σκέψεις μας για την εξέγερση του Πολυτεχνείου, όχι απλώς ως ένα κορυφαίο γεγονός της νεότερης ιστορίας μας, αλλά και ως σημείο αναφοράς για τους νέους της σύγχρονης Ελλάδας, που καλούνται να απαντήσουν με τον δικό τους τρόπο στις προκλήσεις μιας πολύ διαφορετικής κοινωνικής πραγματικότητας.

Στεκόμαστε απέναντι στο γεγονός με θαυμασμό για τους ήρωες φοιτητές που εξεγέρθηκαν τον Νοέμβρη του 1973 απέναντι σε ένα στυγνό δικτατορικό καθεστώς, που έστειλε ένοπλους στρατιώτες με άρματα μάχης απέναντι σε άοπλους νέους. Αν τους συναντούσαμε, θα θέλαμε να μάθουμε ποιες ήταν οι σκέψεις και τα συναισθήματά τους εκείνες τις ώρες και, κυρίως, τι ήταν αυτό που τους έδωσε τη δύναμη, την τόλμη, ώστε να ορθώσουν το ηθικό ανάστημά τους απέναντι στην δικτατορία. Άραγε δεν φοβήθηκαν για την ζωή τους; Πώς μπόρεσαν να ξεπεράσουν τον φόβο; Ποιες συνθήκες επικρατούσαν στο Πολυτεχνείο, τι γινόταν στην πύλη πριν έρθει το τανκ; Τι απ' όλα όσα έζησαν μένει στη μνήμη τους; Ακόμα θα τους ρωτούσαμε αν θεωρούν ότι δικαιώθηκαν από την πορεία των πραγμάτων και, αν όχι, τι πήγε στραβά μετά; Πιστεύουν ότι όλη αυτή η προσπάθεια άξιζε, ακόμα και σήμερα, σε μια εποχή που οι ίδιοι οι νέοι απαξιώνουν πολλές φορές και την γνώση και τα υψηλά ιδανικά;

Ομόφωνα καταδικάζουμε τα βασανιστήρια και τη βία, σωματική και ψυχολογική, που γνωρίζουμε ότι υπέστησαν πολλοί άνθρωποι που συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν την περίοδο της δικτατορίας. Η ζωή και η σωματική ακεραιότητα είναι απαραβίαστα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ η θανατική ποινή είναι έγκλημα που διαπράττει το ίδιο το κράτος. Οι δικτάτορες μετά την πτώση τους δικάστηκαν και τους επιβλήθηκε η μεγαλύτερη ποινή, ανάλογη των εγκλημάτων τους, η ποινή της ισόβιας στέρησης της ελευθερίας τους. Θεωρούμε ότι η δημοκρατική πολιτεία τους έκρινε δίκαια, καθώς «Τα κράτη δικαίου ούτε βασανίζουν, ούτε εκδικούνται. Τηρούν τους νόμους και επιβάλλουν σε όλους τις προβλεπόμενες ποινές».

Αλλά ας μιλήσουμε και για τους ήρωες της δικής μας σύγχρονης δημοκρατίας του 2023. Στη σύγχρονη εποχή (50 χρόνια μετά) ήρωες θα μπορούσαν να θεωρηθούν οι επιστήμονες που παράγουν την γνώση και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, ακόμα και με αυτοθυσία, προς όφελος των συνανθρώπων τους, όπως π.χ. οι γιατροί, όσοι βοηθούν ανιδιοτελώς τον συνάνθρωπό τους, όσοι επιμένουν μέσα σε συνθήκες ανταγωνισμού και ατομοκεντρισμού να προτάσσουν το συλλογικό συμ-

φέρων, ανάμεσά τους και εθελοντές ή φιλόζωοι, όσοι προασπίζονται το δημοκρατικό κεκτημένο (που δεν υπήρχε τον Νοέμβρη του 1973), όσοι αγωνίζονται για ένα καλύτερο μέλλον, ανάμεσά τους και τα παιδιά που δίνουν Πανελλαδικές, όσοι αγωνίζονται για να σταματήσουν οι πόλεμοι, όσοι μάχονται για να επιβιώσουν από τις παράπλευρες απώλειες, όσοι δεν φοβούνται να εκφράζονται ελεύθερα και να υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, όσοι αγωνίζονται για επιβίωση μέσα σε αντίξοες συνθήκες π.χ. πρόσφυγες, ΑμΕΑ, καθώς και όλοι οι έντιμοι καθημερινοί άνθρωποι (όπως οι γονείς μας) που αγωνίζονται με αξιοπρέπεια, τηρώντας τους κανόνες της δημοκρατικής πολιτείας.

Β. το σχολείο σήμερα – τα προβλήματα των νέων

Για τους περισσότερους μαθητές το σχολείο είναι ο τόπος όπου μαθαίνουμε καινούργια πράγματα, συναντούμε τους φίλους μας, κοινωνικοποιούμαστε και μαθαίνουμε κανόνες σύμφωνα με τους οποίους συμπεριφερόμαστε, ανταλλάσσουμε ιδέες μεταξύ μας. Για αρκετούς, όμως, είναι απλώς ένα αναγκαίο κακό για να περάσουμε στο Πανεπιστήμιο.

Στα περισσότερα σχολεία, ακόμα και σε περιοχές του κέντρου της πρωτεύουσας, όπως και η δική μας, υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις σε υλικοτεχνικά μέσα, που δεν θα περίμενε κανείς στην «ψηφιακή» ή «ψηφιοποιημένη» εποχή μας: απαρχαιωμένοι υπολογιστές στο εργαστήριο Πληροφορικής, μαυροπίνακες στις αίθουσες, ανύπαρκτοι (μέχρι χθες) διαδραστικοί πίνακες ή μέσα προβολής, ενώ δεν υπάρχει οργανωμένη βιβλιοθήκη, κλιματισμός στις αίθουσες, αθλητικές εγκαταστάσεις.

Το μάθημα δεν γίνεται πάντοτε με ενδιαφέροντα τρόπο, απαιτείται αποστήθιση, υπάρχει μεγάλος αριθμός μαθητών στα τμήματα, οι μαθητές φορτώνονται με μεγάλο όγκο ύλης, οι καθηγητές πολλές φορές ενδιαφέρονται κυρίως για να διεκπεραιώσουν την ύλη των εξετάσεων και είναι απροετοίμαστοι για πιο ευχάριστο και αποδοτικό μάθημα. Βιώνουμε έντονο άγχος, ενώ δεν μας δίνεται επαρκής χρόνος ή μέσα (π.χ. μουσική, βιβλιοθήκη, χώρος για αθλητικές δραστηριότητες) για χαλάρωση στο διάλειμμα, δεν υπάρχει δυνατότητα για μάθημα στο υπαίθρο ή για εκδρομές. Η προετοιμασία για το μάθημα απαιτεί πολύ διάβασμα και μας αφήνει ελάχιστο ελεύθερο χρόνο, ενώ μέσα στην τάξη συχνά βιώνουμε την ειρωνεία, την αυστηρότητα ή την άδικη κατηγορία από τους καθηγητές μας.

Γενικότερα, όπως όλοι γνωρίζουμε, οι νέοι σήμερα έρχονται αντιμέτωποι με σοβαρά προβλήματα, που αφορούν την υγιή κοινωνικοποίησή τους, τις διαπροσωπικές σχέσεις, την επικοινωνία και τη διαμόρφωση σχέσεων φιλίας, την περιθωριοποίηση, την αρνητική επιρροή από πρότυπα που προβάλλουν στερεοτυπικές αντιλήψεις και προωθούν τη βία, την βίαιη ή παραβατική συμπεριφορά μέσα στα σχολεία – που δεν αντιμετωπίζεται με σωστό τρόπο - την ανεργία και τα προβλήματα επιβίωσης, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και την «πλύση εγκεφάλου» από

τα ΜΜΕ, τον εθισμό στο ιντερνέτ, την έλλειψη ελεύθερου χρόνου, την πίεση από υποχρεώσεις και μεγαλύτερους (γονείς), την κρίση ηθικών αξιών, τους προβληματισμούς ως προς την εμφάνιση και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

Καθηγητές και μαθητές πρέπει να προβάλλουν τις προτάσεις τους για ένα καλύτερο σχολείο και να ζητήσουν από την πολιτεία να επιλύσει τα προβλήματα – να προωθήσει βελτιώσεις.

Γ. Τα οράματα / Το μέλλον

Οι μαθητές, οι καθηγητές και οι γονείς οφείλουμε να διεκδικήσουμε ένα καλύτερο σχολείο, ένα καλύτερο μέλλον. Είναι, λοιπόν, απαραίτητο εκ μέρους μας να προβάλλουμε τις απόψεις μας, να διατυπώνουμε υπεύθυνες και υλοποιήσιμες προτάσεις και να διεκδικούμε από την πολιτεία να προωθήσει τις απαιτούμενες βελτιώσεις.

Το μάθημα στις σχολικές τάξεις θα μπορούσε να γίνεται πιο ευχάριστο και εποικοδομητικό με τη χρήση των νέων τεχνολογιών (διαδραστικοί πίνακες, μέσα προβολής), καθώς και με τη χρήση των εργαστηρίων θετικών επιστημών σε τμήματα ολιγομελή. Επιπλέον, μαθησιακά αποτελέσματα και κοινωνικές δεξιότητες προκύπτουν και από εξωσχολικές δραστηριότητες, περιπάτους και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ενδιαφέροντες προορισμούς, όταν οργανώνονται υπεύθυνα και έχουν συγκεκριμένη στόχευση. Χρειάζεται, όμως, και οι καθηγητές να μας εμπνέουν εμπιστοσύνη, ώστε να τους προσεγγίζουμε ελεύθερα, να είναι πιο υποστηρικτικοί και υπομονετικοί μαζί μας, χωρίς, βέβαια, υπερβολική οικειότητα. Έτσι, θα συνυπάρχουμε σε κλίμα εμπιστοσύνης, συνεργασίας και κατανόησης, θα αισθανόμαστε το ενδιαφέρον τους, και, εντέλει, θα διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο που θα προωθή τη δημοκρατική κουλτούρα και την ενεργό συμμετοχή μας, ενδυναμώνοντας τον χαρακτήρα μας και προωθώντας τον αλληλοσεβασμό.

Παρά τα μεγάλα προβλήματα, κυρίως λόγω της ανεργίας και της ανασφάλειας που αυτή δημιουργεί, αισθανόμαστε αισιόδοξοι ότι θα επιτύχουμε τους στόχους μας και θα πραγματοποιήσουμε τα όνειρά μας (σπουδές, επαγγελματική αποκατάσταση, οικογένεια) σε έναν κόσμο με ειρήνη και δικαιοσύνη.

Οραματιζόμαστε να ζήσουμε ως ελεύθεροι άνθρωποι, με δυνατότητα να διαμορφώνουμε και να αναπτύσσουμε πολύπλευρα την προσωπικότητά μας, με ευρυμάθεια και την κριτική σκέψη, με δυνατότητα επιλογών στη ζωή μας, με σεβασμό στα δικαιώματά μας, με δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση των απόψεών μας, στην παιδεία, στη ζωή με ασφάλεια, αξιοπρέπεια, ισότητα.

Το σύνθημα «ψωμί, παιδεία, ελευθερία» των «ελεύθερων αγωνιζόμενων φοιτητών» είναι διαχρονικό, όμως μπορεί να εμπλουτίζεται σε κάθε εποχή. Σήμερα θα μας εξέφραζαν συνθήματα όπως:

- **Ισότητα, ειρήνη, δικαιοσύνη**
- **Ενημερία, ειρήνη, ασφάλεια**

- Δημόσια δωρεάν παιδεία
- ΟΧΙ διακρίσεις και ρατσισμός
- Εργασία – ζωή – ευτυχία
- Ευημερία – ελευθερία – ευζωία

